

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra společenských věd

Datum odevzdání posudku: 10.8.2012

Jméno a příjmení studenta: Markéta Matoušková

Obor:

Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Tomáš Fantyš

Oponent Bakalářské práce: Mgr. Marek Šebeš, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Soudobá rodina, vybrané problémy

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhověl):

1. Struktura práce

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)

	B		

Práce má požadovaný rozsah, poměr délky teoretické části k části praktické (1:1) je vzhledem k typu práce a celkovému rozsahu v pořádku. Výzkumnou část by však bylo třeba lépe strukturovat (pomocí podkapitol, mezititulků apod.), působí nepřehledně a čtenář se v ní ztrácí. Práci chybí anglické summary.

2. Metodologická a metodická stránka práce

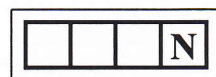
(stanovení hypotéz a cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod)

		C	

Cílem práce je dle autorky na základě empirického šetření zjistit, jaké jsou představy mladých lidí o manželství a rodičovství. Teoretická část práce je proto postavena na přiblížení proměn, jimiž instituce rodiny v posledním půlstoletí prošla, výzkumná část pak vychází z realizovaného kvantitativního šetření. Problém práce spočívá v tom, že její výzkumná část příliš nekoresponduje s částí teoretickou a rovněž není jasné, jak některé z otázek kladených respondentům souvisí s hypotézami, které chce autorka dokazovat.

3. Práce s literaturou a dalšími informačními zdroji

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem)

Práci s literaturou považuji za nezvládnutou, což výrazně ovlivňuje celkový charakter práce. Především jde o výběr titulů. Práce vychází z devíti monografií a rovněž šesti internetových zdrojů, které slouží především jako zdroje statistických dat. Reálně se však práce opírá o zhruba 4 publikace, mnohé tituly (Krebs 2007, Čermáková a kol. 2000, Singly 1999, Sullerotová 1998) jsou v práci použity pouze jednou či dvakrát. Některé pasáže práce tak pouze mechanicky reprodukuje údaje z omezeného množství titulů (jedná se především o stránky 11–14 a 14–15). Autorka odkazuje na publikace, které nejsou v seznamu literatury (Fialová 2000, Maříková 2000), jiná díla naopak opomíjí, např. publikaci *Představy mladých lidí o manželství a rodičovství* z roku 2000, kterou bych vzhledem k cíli práce považoval za stěžejní. V práci není citován či alespoň zmiňován žádný výzkum, který se představám mladých lidí o rodině a manželství věnuje, přitom takové výzkumy byly u nás po r. 1989 provedeny a jejich výsledky publikovány. Autorka se snaží korektně citovat i parafrázovat, nesprávně však vytváří odkazy na internetové zdroje a rovněž opomíjí uvádět zdroje grafů.

4. Odborná správnost – znalost problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnost aplikovat znalosti na konkrétní problém)

Úvodní teoretická část práce je kompilací z vybraných děl věnovaných problematice rodiny. Práce přináší základní pohledy na rodinu a základní data charakterizující soudobé rodinné chování; jak sem již uvedl výše, zásadním nedostatkem je výběr titulů a opomenutí realizovaných výzkumů. Zmatečně působí 2. kapitola (Proměny rodiny v 2. pol. 20. stol.), kdy se autorka nejprve rozepisuje o proměnách rodiny v západních zemích a v zemích východního bloku, následné charakteristiky rodiny v 70. a 80. letech 20. století se však evidentně týkají pouze České republiky, aniž by na to autorka jakkoli upozornila. Výzkumná část se snaží o prokázání trojice hypotéz, jejich volbu a formulace však vzhledem k tématům rozebíraným v úvodní části příliš nechápu. Jak došla autorka k hypotéze č. 1, jež tvrdí, že „svobodní mladí lidé s vysokoškolským vzděláním budující svou profesní kariéru se více přiklánějí k nesezdanému soužití se stálým partnerem než lidé s nižším vzděláním“? V úvodní teoretické části přece uvádí, že podle sčítání obyvatel „největší zastoupení v kohabitaci měli v roce 1991 osoby se základním vzděláním a v roce 2001 se středním vzděláním bez maturity.“ Problém samozřejmě tkví rovněž v tom, že autorka se v teoretické části vztahem mezi dosaženým vzděláním a mírou kohabitace vyjma výše uvedené věty vůbec nezabývá. Stejně je tomu tak v případě hypotézy č. 2, jež tvrdí, že „lidé žijící ve vlastním bytě nebo domě budou preferovat manželský svazek před lidmi, kteří žijí u rodičů, prarodičů či jiných příbuzných.“ Na základě čeho autorka k tomuto tvrzení došla, když se v teoretické části otázkou bydlení (a jeho možného vztahu k manželskému svazku) vůbec nevěnuje? Rovněž hypotéza č. 3 má jen minimální oporu v úvodní části textu práce. Nelze se pak divit, že autorce se nepotvrdila ani jedna z hypotéz, a to dle mého soudu ani hypotéza č. 2, u níž sama diplomantka částečně potvrzení shledává: pokud by totiž sečetla všechny jedince mající své „vlastní“ bydlení (tedy jedince žijící ve vlastním domě a ve vlastním bytě), zjistila by, že jejich preference směrem k životu v manželství je v součtu nižší, než u jedinců bydlících u rodičů, prarodičů a jiných příbuzných. A opět: lze pro toto zjištění nalézt nějaké teoretické vysvětlení nebo je třeba ho přičíst na vrub příliš malému vzorku respondentů? Realizovaný výzkum má řadu dalších nedostatků (např. velikost vzorku a poměr studujících/nestudujících v něm), ocenit bych však chtěl autorčinu odvalu výzkum provést, zpracování výsledků výzkumu v podobě grafů a tabulek a rovněž některé zajímavé výsledky stran hodnotové orientace mladých lidí. Je jen velká škoda, že autorka nebyla schopna tyto výsledky komentovat ve vztahu k jiným výzkumům a poukázat tak na konstanty či proměny v postojích mladé generace.

5. Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi

		C	

V jistém ohledu autorka svůj cíl, totiž zjistit představy mladých lidí o manželství a rodičovství, splnila, byť výsledky práce jsou limitovány volbou a velikostí vzorku. Problém však tkví v tom, že práce postrádá jeden ze základních rysů odborného díla, a sice že výzkum by měl být dostatečně zakotven, a to v teoretické i v empirické rovině. Tvrzení autorky na s. 50, že „podle mého názoru jsou mnohem důležitější statistická data a fakta než samotná teorie“, je v tomto ohledu příznačné. Práci chybí teoretický přesah, který by dokázal zkoumané jevy pochopit, interpretovat, hlouběji analyzovat. Chybí jí ale i ona vzývaná „data“, tedy empirický kontext v podobě již realizovaných výzkumů, s nimiž by autorka cílevědomě pracovala.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

	B		

Práce vykazuje poměrně slušnou jazykovou úroveň, občasné chyby (viz špatně formulovaná poslední věta na s. 30; „zúčastnilo“ na s. 47) jdou spíše na vrub nepozornosti, stejně jako překlepy u některých číselných údajů (40 % místo 4 % na s. 30; sedm let místo sedmnáct let na s. 17).

7. Formální a grafická úroveň práce

	B		

V pořádku, vyjma nelogického umístění grafů ve výzkumné části, které znesnadňuje četbu práce (grafy na jednotlivých stranách zde obvykle nekorrespondují s textem na těchto stranách, protože sem „přepadly“ z předchozí stránky).

Otázky k obhajobě:

Celkové hodnocení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnocení práce):

A – výborně	B – velmi dobře	C - dobře	N – nevyhověl

V Českých Budějovicích dne 10.8.2012

.....
Podpis oponenta bakalářské práce